

VN/28453/2025

www.lausuntopalvelu.fi

LAUSUNTO LUONNOKSESTA SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI LIITTYEN TALOUSVEDEN TAI LÄMPIMÄN KÄYTTÖVEDEN KANSSA KOSKETUKSISSA OLEVIIN TUOTTEISIIN

Vesilaitosyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua asetuksesta, joka liittyy juomavesidirektiivin (EU) 2020/2184 kansalliseen toimeenpanoon. Yhdistys edustaa noin 300 vesihuoltolaitosta, jotka vastaavat noin 90 % Suomen vesihuollosta.

Asetusluonnos sovittaa kansallisen sääntelyn EU:n juomavesidirektiivin vaatimuksiin. Tavoitteena on parantaa ihmisten terveyden suojelua määrittelemällä juomaveden kanssa kosketuksissa olevien materiaalien hygieniavaatimukset. Vesihuoltolaitosten näkökulmasta asetuksessa on useita keskeisiä elementtejä.

1. Ilmoittamisesta vastaava viranomainen ja akkreditointi

Asetusluonnos määrittelee Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ilmoittamisesta vastaavaksi viranomaiseksi, jonka tehtävänä on hyväksyä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, ilmoittaa ne komissiolle ja valvoa niiden toimintaa. Samalla Turvallisuus- ja kemikaaliviraston FINAS-akkreditointipalvelu nimetään kansalliseksi akkreditointielimeksi, joka arvioi laitosten pätevyyden. Tämä roolitus on selkeä ja perusteltu, sillä molemmilla on jo kokemusta vastaavista tehtävistä.

2. Tuotteiden kelpoisuus ja kansallinen vaatimustenmukaisuustodistus

Tuotteet, jotka ovat kosketuksissa talousveden tai lämpimän käyttöveden kanssa, voidaan saattaa markkinoille vain, jos ne täyttävät juomavesidirektiivin mukaiset vaatimukset. Tuotteiden tulee olla testattu, hyväksytty ja merkitty asianmukaisesti. Siirtymäkauden aikana (31.12.2026–31.12.2032) tuotteiden kelpoisuus voidaan asetuksen mukaisesti osoittaa myös kansallisella vaatimustenmukaisuustodistuksella. Asetus tunnistaa kansalliseksi todistukseksi esimerkiksi vesihuoltolaitosten nykyisin käyttämiä arviointikriteereitä, kuten FI-sertifikaatin sekä elintarvikelainsäädännön vaatimukset. Tämä ratkaisu tukee vesihuoltolaitoksilla jo olevia käytäntöjä tuotteiden kelpoisuuden osoittamiseksi. Esitetyt kansallisen vaatimustenmukaisuustodistuksen edellytykset varmistavat hyvin sekä tuotteiden kelpoisuuden että niiden saatavuuden. Talousveden kanssa kosketuksissa olevien tuotteiden saatavuus on välttämätöntä vesihuoltolaitosten toiminnan jatkuvuudelle.

3. Siirtymäkauden jälkeen

Siirtymäkauden jälkeen vain EU-vaatimukset täyttävät tuotteet ovat sallittuja, mikä voi mahdollisesti aiheuttaa haasteita, mikäli kaikkia nyt vesihuoltolaitoksilla käytössä olevia tuotteita ei tulla asettamaan markkinoille vaaditulla tavalla. Asetuksen jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että siirtymäkauden jälkeen tuotteiden kelpoisuuden osoittaminen on

selkeää ja toimivaa. Vesihuoltolaitoksille on tärkeää, että tuotteiden saatavuus ja hyväksyntä eivät muodostu esteeksi toiminnalle.

4. Yhteenveto

Vesilaitosyhdistys suhtautuu myönteisesti asetuksen antamiseen. Asetuksen toimeenpanossa tulee viestiä selkeästi kaikille toimijoille sekä tarjota riittävä ohjeistus ja tuki. Yhdistys toivoo, että asetuksen jatkovalmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota siirtymäkauden jälkeisiin käytäntöihin ja niiden vaikutuksiin vesihuoltolaitosten toimintaan. Vesilaitosyhdistys on valmis jatkamaan yhteistyötä sosiaali- ja terveysministeriön ja muiden viranomaisten tai sidosryhmien kanssa asetuksen toimeenpanon osalta.

Reetta Stjerna
talousvesiasiantuntija
+358505908653
reetta.stjerna@vvy.fi